

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Назарко Аліна Олегівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Управління зобов'язаннями банку на прикладі АТ «ОЩАДБАНК»

(назва кваліфікаційної роботи бакалавра)

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

Студента (ки) 4 курсу Назарко А.О.
(номер курсу) (ініціали, прізвище)

групи ФБС-61а
(шифр групи)

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на

відповідне джерело _____ Назарко А.О. _____

(підпис)

(ініціали та прізвище здобувача)

Керівник к. е. н. ас _____ Бондарекно Є.К.
(посада, науковий ступінь) (підпис) (ініціали, прізвище)

Суми 2020

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи бакалавра

на тему «УПРАВЛІННЯ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ БАНКУ НА ПРИКЛАДІ
АТ«ОЩАДБАНК»»»студента _____ Назарко Аліни Олегівни _____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. На сьогодні, під впливом економічних криз, для кожного банку невід'ємним завданням діяльності є формування ресурсної бази. Адже на основі зобов'язань банківська установа здійснює інвестиційно-кредитну діяльність, котра в результаті формує прибуток установи. Тобто, банк залучивши кошти та сформувавши ресурсну базу, використовує ці кошти для здійснення власної діяльності та формування позитивного фінансового результату. Саме тому досить важливими є дослідження у сфері управління зобов'язаннями банківських установ.

Мета випускної роботи – визначення науково-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо удосконалення розробки формування фінансових результатів банку.

Об'єкт дослідження – фінансовий результат діяльності банку.

Предметом дослідження є методичні засади формування фінансового результату банку.

Основний результат роботи. Зобов'язань банку - це сукупність грошових коштів, котрі не є власністю банку та у свою чергу утворюють вимогу до активів установи, яка зобов'язує її за користування даними ресурсам в майбутньому сплатити визначену суму коштів у фіксований час за індивідуальною домовленістю.

Основним джерелом формування ресурсної бази банку є залучення різноманітних депозитів (коштів клієнтів), котрі в основному формують більше 50% зобов'язань банків.

На основі визначення основних проблем формування ресурсної бази банку та прогнозування обсягу його зобов'язань та депозитного портфелю за допомогою побудови рівняння регресії поліноміальної функції, вдалося встановити, що з метою подальшого забезпечення розширення ресурсної бази, АТ «Ощадбанк» звужувати обсяги депозитів до запитання та забезпечувати розширення обсягів строкових депозитів, що у свою чергу знизить ризик зниження ресурсної бази банку; підтримувати конкурентоспроможність депозитної діяльності, що передбачає гнучкість асортиментної цінової політики та адаптація окремих параметрів збуту до вимог клієнтів та залишити 100% гарантування вкладів фізичних осіб, що надасть змогу попередити зменшення зобов'язань банку.

Ключові слова: зобов'язання банку, ресурси банку, ресурсна база банку, депозит, овернайт, субординований борг, кошти клієнтів, цінні папери власного боргу, ліквідність, платоспроможність, депозитна політика, депозитний портфель.

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 51 сторінці, з яких список використаної літератури із 44 найменування. Робота містить 8 таблиць, 9 рисунків, а також 2 додатки.

Рік захисту роботи – 2020 рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(науковий ступінь, учене звання)

(підпис) (ініціали, прізвище)
«__» _____ 20__ р

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр)

(назва)

студенту 4 курсу групи ФБС-61а

(номер курсу)

(шифр групи)

_____ Назарко Аліна Олегівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи: Управління зобов'язаннями банку на прикладі АТ «ОЩАДБАНК» затверджена наказом по СумДУ № __ від «__» _____ 20__ року.
2. Термін подання студентом закінченої роботи «__» _____ 20__ року.
3. Мета кваліфікаційної роботи полягає у визначенні науково-методичних підходів і практичних аспектів щодо управління зобов'язаннями банку на прикладі АТ «Ощадбанк».
4. Об'єкт дослідження - зобов'язання банку.
5. Предмет дослідження – формування зобов'язань банку.
6. Кваліфікаційна робота виконується за матеріалами нормативно-правових документів та законодавчих актів, зокрема, пов'язаних з формуванням ресурсів банку, наукових публікацій і монографій вітчизняних і зарубіжних вчених, статистичних та аналітичних документів НБУ, а також результатів фінансової звітності українських банків

7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
1	Теоретичні основи формування ресурсної бази банку	
2	Практичні аспекти формування ресурсної бази АТ «Ощадбанк»	

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи бакалавра: комплексно обґрунтувати сутність та значення зобов'язань банку та їх види; дослідити депозит, як основне джерело формування зобов'язань банку; провести аналіз ключових фінансових показників АТ «Ощадбанк»; здійснити аналіз ресурсної бази досліджуваного банку; встановити проблеми та потенційні напрямки розширення ресурсної бази банку.

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1			
2			
3			

9. Дата видачі завдання: «__» _____ 20__ року

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Бондаленко Є.К. ____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Завдання до виконання одержав _____ Назарко А.О. ____
(підпис) (ініціали, прізвище)

ЗМІСТ

Вступ.....	7
1 Теоретичні основи формування ресурсної бази банку.....	9
1.1 Сутність та значення зобов'язань банку та їх види.....	9
1.2 Депозит, як основне джерело формування зобов'язань банку.....	14
2 Практичні аспекти формування ресурсної бази АТ «Ощадбанк»	19
2.1 Аналіз ключових фінансових показників АТ "Ощадбанк"	19
2.2 Аналіз ресурсної бази АТ "Ощадбанк"	24
2.3 Проблеми та потенційні напрямки розширення ресурсної бази АТ "Ощадбанк" у сучасних економічних умовах.....	30
Висновки	36
Список використаних джерел	39
Додаток А Теоретичні засади формування ресурсної бази банку	46
Додаток Б Практичні аспекти формування ресурсної бази АТ «Ощадбанк»	49

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку діяльності банківського сектору для успішного функціонування банки мають формувати ефективну ресурсну базу. Саме зобов'язання банку формують ліквідність та платоспроможність установи. На основі ресурсної бази банківська установа здійснює інвестиційно-кредитну діяльність, котра в результаті формує прибуток установи. Тобто, банк використовує зобов'язання для здійснення власної діяльності та формування позитивного фінансового результату.

Досить вагому роль у формуванні ресурсної бази відіграють залучені депозитні кошти, адже вони складають найвищу частину зобов'язань банку. На сьогодні депозитом є грошові кошти, котрі банківська установа залучила до ресурсів з метою забезпечення платоспроможності та ліквідності установи на умовах повернення та сплати відсотку вкладнику за їх розміщення.

Вивчення теоретико-методологічних і практичних аспектів формування зобов'язань банку та управління ним знайшли своє відображення в працях зарубіжних та вітчизняних науковців Л.О. Примостки, С.П. Прасолової, Н.В. Тарасевич, Д.Л. Циганюка та інших.

Узагальнення та аналіз наукових результатів дозволили визначити, що системні комплексні дослідження, присвячені управлінню зобов'язаннями банку, практично відсутні та існує необхідність подальших досліджень у таких напрямках: формалізації структури ресурсної бази банку, визначення найбільш вагомих складових, які власне й формують зобов'язання. Саме це й зумовило вибір теми дослідження та свідчить про його актуальність.

Мета випускної роботи – визначення науково-методичних підходів і практичних аспектів щодо управління зобов'язаннями банку на прикладі АТ «Ощадбанк».

Реалізація даної мети зумовила необхідність постановки та вирішення таких завдань:

- комплексно обґрунтувати сутність та значення зобов'язань банку та їх види;
- дослідити депозит, як основне джерело формування зобов'язань банку;
- провести аналіз ключових фінансових показників АТ «Ощадбанк»;
- здійснити аналіз ресурсної бази досліджуваного банку;
- встановити проблеми та потенційні напрямки розширення ресурсної бази банку.

Об'єктом дослідження є зобов'язання банку.

Предметом дослідження є методичні засади стосовно формування зобов'язань банку.

У процесі дослідження використовувалися такі загальнонаукові методи пізнання, як теоретичне узагальнення, порівняння та систематизація (при дослідженні сутності поняття «зобов'язання банку», визначені їх складових; порівняння (при формуванні системи видів ресурсів банку, методів їх аналізу); статистичний аналіз та логічне узагальнення (при аналізі фінансових показників комерційного банку), методи графічного зображення даних (при оцінці ресурсної бази банку банку), економіко-математичне моделювання (при побудові факторної моделі та побудові рівняння регресії поліноміальної функції).

Інформаційною базою є фінансова та управлінська звітності комерційного банку. Для здійснення аналізу зобов'язань комерційного банку існує цілий арсенал методів, які допомагають визначити основні тенденції діяльності установи.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ БАНКУ

1.1 Сутність та значення зобов'язань банку та їх види

На сьогодні для кожного банку невід'ємним завданням діяльності є формування ресурсної бази. Адже на основі ресурсної бази банківська установа здійснює інвестиційно-кредитну діяльність, котра в результаті формує прибуток установи. Тобто, банк залучивши кошти та сформувавши ресурсну базу, використовує ці кошти для здійснення власної діяльності та формування позитивного фінансового результату.

Ресурсна база банківської установи будується на основі його зобов'язань банку. Доцільно розглянути погляди науковців до встановлення сутності поняття «зобов'язання банку» (табл.1.1).

Таблиця 1.1 – Сучасні головні підходи до визначення поняття «зобов'язання банку»[розроблено автором на основі 1-4]

Автор, джерело	Зміст визначення
Л.О. Примостка [1, с.41.	це кошти інших осіб, котрі тимчасово надані їх власниками в розпорядження банку на певних умовах.
С.П. Прасолова [2, с.36].	розглядає зобов'язання, як кошти на поточних та інших рахунках клієнтів банків, кошти підприємств та організацій, залучені у формі строкових депозитів, кошти населення, залучені у формі вкладів (залучені ресурси), а також кошти, отримані від інших банків та кредиторів (позичені ресурси).
Н.В. Тарасевич [3, 57].	називає зобов'язання залученими коштами та розподіляє їх на депозити та недепозитні кошти.
Д.Л. Циганюк [4, 102].	під зобов'язаннями банку доцільно розуміти вимоги до активів банківської установи, котрі зобов'язують її виплатити фіксовану суму коштів у встановлений час у майбутньому..

Дослідження підходів науковців до трактування сутності поняття зобов'язань банку показало, що розбіжності у поясненні між різними авторами як такої немає, тому у таблиці наведені основні із них. Отже, можна дійти висновку, що зобов'язання банку – це сукупність грошових коштів, котрі не є власністю банку та у свою чергу утворюють вимогу до активів установи, яка

зобов'язує її за користування даними ресурсам в майбутньому сплатити визначену суму коштів у фіксований час за індивідуальною домовленістю.

З метою більш точного розгляду сутності зобов'язань банку встановимо особливості їх видів та класифікації. Деякі погляди науковців спираються на розподілі зобов'язань на депозитні та недепозитні. Але в основному зобов'язання банку поділяють на залучені та запозичені. До залучених коштів відносяться залишки коштів на рахунках клієнтів та власне самі депозити банку. Запозичені кошти банку складаються з позик від НБУ, міжбанківських ресурсів, кредиторської заборгованості від фінансово-господарської діяльності та боргових цінних паперів. Так законодавча база визначає наступну структуру зобов'язань банківських установ (рис.1.1).

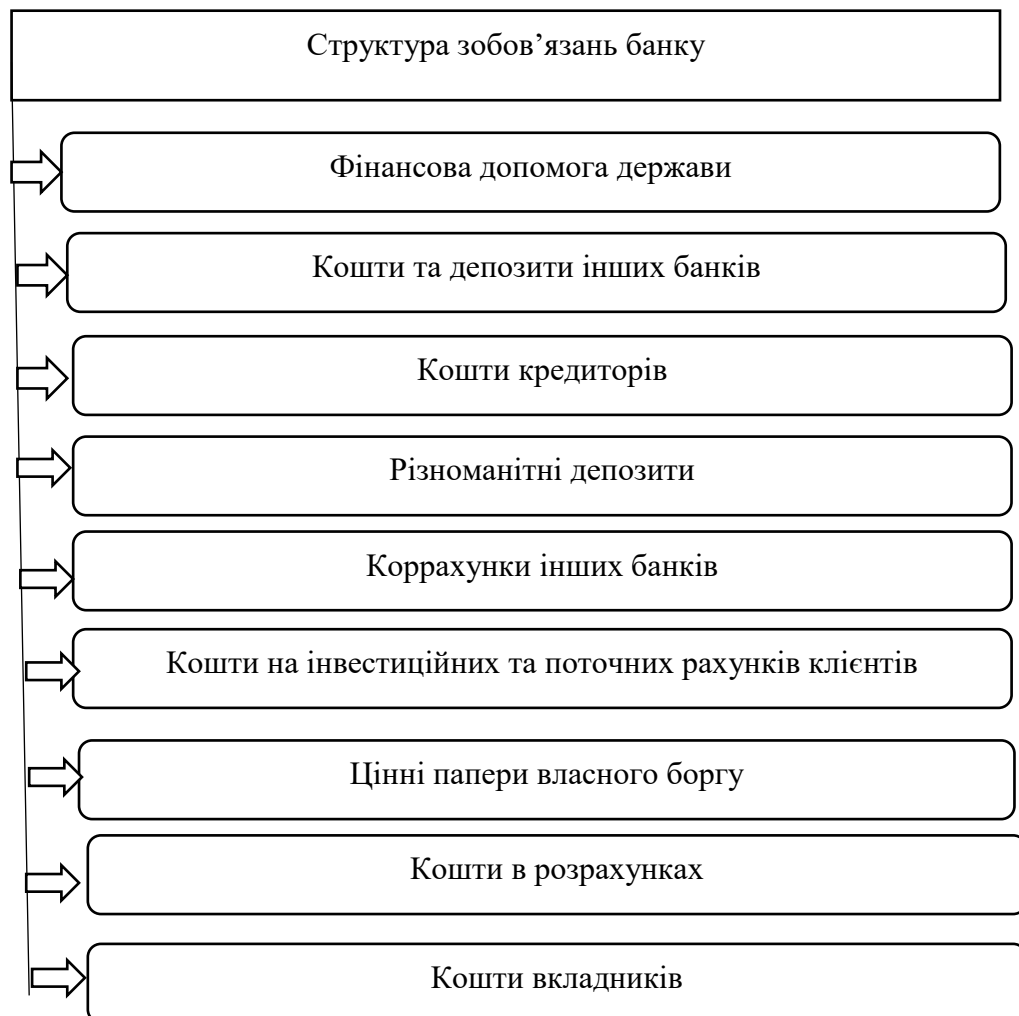

Рисунок 1.1 – Структура зобов'язань банку [розроблено автором на основі 4-5]

Фінансова допомога держави здійснюється за допомогою рефінансування банків. Банк, з метою поповнення ресурсної бази, залучає державні кошти на вигідних умовах. Так, Національний банк надає кошти банкам у формах наступних кредитів. Кредити овернайт надаються на постійно діючій лінії із забезпеченням (державні облигації або депозитні сертифікати) та без забезпечення. За потребою суттєвого розширення ресурсної бази банку, центральний банк надає рефінансування до 360 днів з умовою проведення тендера. Важливо відмітити, що така фінансова допомога залучається до ресурсної бази банку під відсоткову ставку не нижчу за облікову ставку НБУ в момент залучення коштів[6]. З банківської практики, залучення коштів у вигляді рефінансування від НБУ супроводжується з погіршенням показника короткострокової ліквідності, тому держава з метою оздоровлення установи надає таку форму кредитування. Хоча в науково-економічній літературі говориться про те, що кошти від НБУ можуть бути залучені з ціллю розширення ресурсної бази, для кредитування виробництва та з метою перерозподілу банківських ресурсів[7].

З метою розширення ресурсної бази до зобов'язань банку залучаються кошти у вигляді кредитів та депозитів інших банків. Відповідно залучення коштів інших банків відбувається у формі міжбанківського кредиту та міжбанківського депозиту. Дані поняття є досить близькі за сутністю, а основна різниця в тому, що залучення коштів при міжбанківському кредитуванні здійснюється за ініціативою банку-позичальника з метою покращення ліквідності. А от поповнення ресурсної бази банку при міжбанківському депозиті відбувається за ініціативою банку-вкладника, котрий з метою отримання додаткових доходів розмішує кошти в іншому банку на його умовах. Зрозуміло, що залучення коштів до зобов'язань для банку більш вигідним у даному випадку є у формі міжбанківського депозиту. Важливо відмітити, що залучення коштів до зобов'язань у формі міжбанківського кредиту чи депозиту у банківській практиці здійснюється в практиці серед філій та банків із закордонним капіталом[7].

Кошти, які залучені від випуску банком боргових цінних паперів власного боргу, мають високу строковість, тому ризик їх вилучення з ресурсної бази є низький, відповідно вони вважаються більш стійкими. Але, при цьому, даний вид залучення ресурсів вважається найбільш витратним, адже вартість і строк зберігання даних коштів є досить високими. Таким чином, наявність у зобов'язаннях банку високої кількості облігацій та векселів говорить про негативні аспекти у функціонуванні установи, адже збільшення даних складових супроводжується зростанням видатків банку. Але поряд з цим ризик вилучення даних ресурсів є низьким, що у свою чергу підтримує ліквідність та надає змогу установі залучати більш довготривалі та вигідні способи кредитування що саме і компенсує високу вартість цих зобов'язань[7].

Ще одним засобом залучення ресурсів є залишки кошти розміщені на рахунках клієнтів. Даний вид зобов'язань є досить мобільним, адже клієнт може вилучити кошти з рахунку в будь-який момент та зрозуміло, що строки зберігання даних ресурсів є необумовленими. Мобільність даних ресурсів проявляється ще й у тому, що банківська установа не сплачує клієнтові відсотки за користування даними коштами, а якщо й сплачує, то зовсім у низькій кількості. Але висока частка у зобов'язаннях банківської установи коштів клієнтів на рахунках та до запитання є небезпечною для нього, адже їх одночасне повернення за потребою клієнтів може спричинити зниження ліквідності та розвитку неплатоспроможності банку. Хоча даний ресурс при залучення його в платні активи може приносити до банківської установи прибутки.

Основним джерелом формування ресурсної бази банку є залучення різноманітних депозитів (коштів клієнтів), котрі в основному формують більше 50% зобов'язань банків. Банківська установа залучає депозити клієнтів як на вимогу клієнта, так і на визначений строк. Найбільш стійким ресурсом вважаються саме строкові депозити юридичних осіб, адже в першу чергу це високі обсяги коштів, а по-друге залучені вони на встановлений строк і

попереднього вилучення не передбачають. Дослідники вважають, що у структурі ресурсів повинно перебувати понад 50% строкових коштів для забезпечення фінансової стійкості банку[7].

Менш надійним залученим ресурсом банку є кошти юридичних осіб на вимогу, адже його вилучення може відбутися в будь-який час, в тому числі й у несприятливий момент для установи, та знизити ліквідність фінансово-кредитної установи. Що стосується коштів фізичних осіб, то даний ресурс вважається менш надійним способом поповнення зобов'язань банку. Хоч даний ресурс вважається головним джерелом формування пасивів банку, але навіть залучення його у строковій формі, хоч і передбачує договором вилучення у встановлений час, але Цивільний кодекс дозволяє клієнтові фізичній-особі вилучити кошти на його першу вимогу. Саме така тенденція у законодавстві є негативною та небезпечною для ресурсної бази банку.

Що стосується коштів, залучених до ресурсів банку на умові субординованого боргу, то ці кошти надаються інвесторами до банку та кошти в цьому випадку беруться на строк не вище п'яти років. В угоді на субординований борг передбачається поступове повернення банком коштів. Дострокове погашення банком субординованого боргу можливе лише за згодою інвесторів та дозволом Національного банку України. Відсоткова ставка за субординованим боргом не повинна перевищувати ставку, встановлену Правлінням НБУ стосовно саме даного виду залучення коштів. Важливим є те, що банківська установа залучені кошти до субординованого боргу повинна досить ефективно використовуватися банком, що в подальшому супроводжуватиметься закріпленням даних коштів в капіталі установи. У разі неефективного застосування субординованого боргу, він повинен бути повернутим інвесторам[8].

Отже, саме зобов'язання банку є невід'ємною складовою його функціонування, адже саме вони забезпечують його ліквідність, фінансову стійкість, платоспроможність та конкурентоздатність.

1.2 Депозит, як основне джерело формування зобов'язань банку

Формування ресурсної бази банківською установи здійснюється на основі залучення коштів на депозит, адже як показали попередні дослідження, у структурі зобов'язань фінансово-кредитної установи найвищу частку складають саме кошти клієнтів.

Поняття «депозит» має походження з латинської мови - «depositum», що перекладається як «річ, яка віддана на зберігання». На сьогодні сутність поняття депозиту досить вагомо змінилось та має досить широке тлумачення. Можна виокремити декілька напрямів трактування даного поняття. Одним із досить поширених поглядів є те, що депозит - це передача грошей на зберігання банкам, а саме : «депозит - гроші, передані в банк їх вкладником для зберігання, та які залежно від умов зберігання числяться на тому чи іншому банківському рахунку» [21]. Одним із недоліків даного тлумачення є те, що грошові кошти на депозит можуть залучати не лише банки, а ще й інші фінансові інститути, котрі мають відповідну ліцензію. Поряд з цим, на депозит можуть приймати не тільки грошові кошти, а й інші цінності. Таким чином, депозит – це грошові кошти, котрі банківська установа залучила до ресурсів з метою забезпечення платоспроможності та ліквідності установи на умовах повернення та сплати відсотку вкладнику за їх розміщення.

На сьогодні класифікація депозитів банку є досить різноманітною (Додаток А., табл.А.1). В цілому найбільш вагомою для формування ресурсної бази банку є класифікація депозитів за строками розміщення. Якщо строк є не визначеним, то такі депозити називаються депозитами до запитання (або на вимогу). Саме такий депозит клієнт може вилучити з банку в будь-який момент разом із відсотками за ним. Що стосується строкових депозитів, то їх в свою чергу поділяють на короткострокові (до 1 року), середньострокові (від 1 – до 3 років) та довгострокові (від 3 до 5 років). Саме строкові депозити вважають менш ризиковою формою залучення ресурсів.

Досить суттєвого значення, особливо у звітах банку, має застосування класифікації депозитів банку за секторами економіки. Так, депозити поділяють на депозити банків, депозити небанківських фінансових установ, депозити утворені за рахунок бюджетних коштів, депозити залучені від суб'єктів господарювання, депозити отримані від фізичних осіб та депозити кредитних установ.

Як видно з таблиці А.1, класифікація депозитів та є досить різноманітною. Так депозити розглядають за видами стосовно способу юридичного оформлення, відносно валюти, у якій залучено депозит, стосовно форми визначення власника депозиту, форми грошового обігу, відносно видів відсотків, що сплачуються, в залежності від цільового призначення, відносно резидентності, стосовно можливості капіталізації, відносно економічного змісту, стосовно умови виплати відсотків, відносно критерію платності, умов вкладання та вилучення коштів, відносно форми вилучення депозиту та нарахованих відсотків, відносно рівня стабільності, розміру депозиту, відносно його призначення та стосовно складності управління депозитом.

При формуванні зобов'язань банку з депозитних джерел досить вагому роль відіграє депозитна політика банку. Депозитна політика являє собою досить складне економічне явище, її сутність доцільно розглядати як у широкому, так і у вузькому трактуванні (рис.1.2).

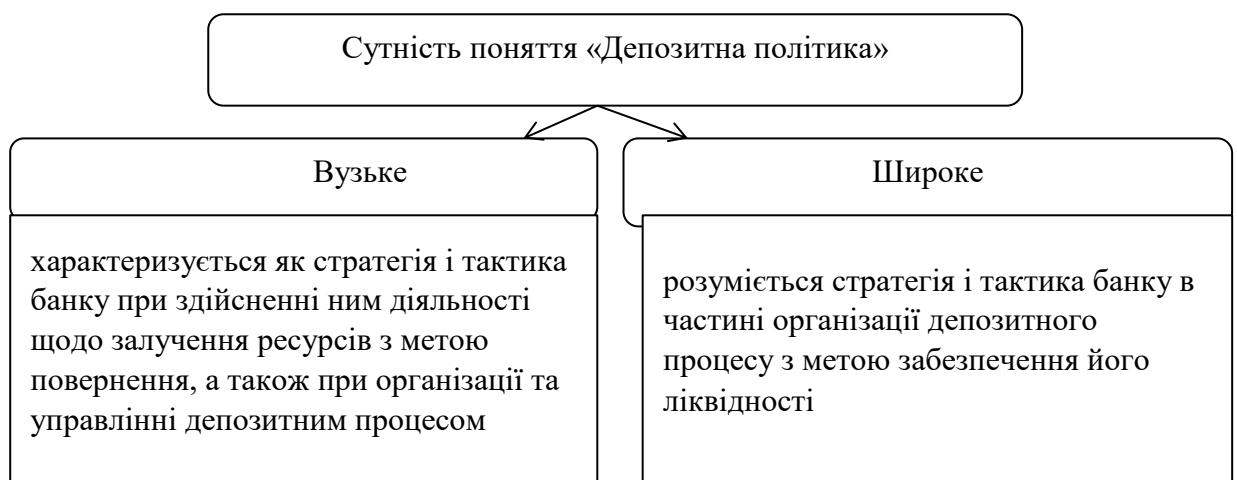

Рисунок 1.2 – Сутність поняття «Депозитна політика» за вузьким та широким трактуванням [розроблено автором на основі 31]

У нашому випадку дослідження депозитну політику доцільно розглядати у вузькому значенні, адже в такому аспекті саме депозитна політика забезпечує безперервне та ефективне формування зобов'язань установи. В аспекті встановлення сутності поняття депозитної політики, нами було досліджено трактування даного поняття за різними науковцями (таблиця А.2). Таким чином, можна дійти висновку, що депозитна політика – це сукупність заходів та дій банку, які спрямовані на залучення депозитних ресурсів до зобов'язань банку на умовах їх повернення та система впровадження ефективного використання даних залучених коштів. Тобто саме депозитну політику можна вважати як основу управління зобов'язаннями банку.

Важливо відмітити, що на депозитну політику банку, а відповідно на залучення депозитних ресурсів до зобов'язань банку, впливає ряд факторів (рис.1.3).

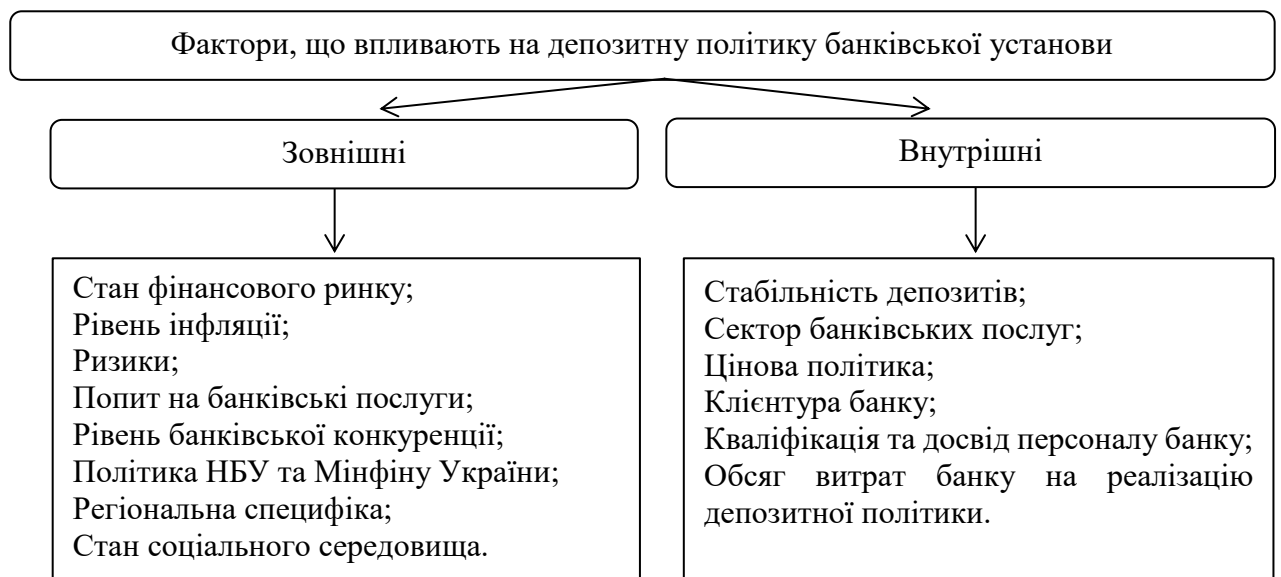

Рисунок 1.3 - Фактори, що здійснюють вплив на депозитну політику банківської установи [розроблено автором на основі 27-31]

Депозитна політика банківської установи в першу чергу формується на основі грошово грошово-кредитної та фіскальної політики держави. З рисунка 1.3 видно що на залучення депозитних коштів до зобов'язань банку впливають

економічні фактори, тобто ті, котрі спричиняють вплив на всі банки, та мікроекономічні (внутрішні) фактори, котрі здійснюють вплив на роботу певного банку. Економічні чинники мають тенденції частих змін. Позитивні зміни на ринку банківських послуг слугують збільшенню обсягів депозитів, переважно в національній валюті.

Досить важливими чинниками впливу на депозитну політику, яка прямо відповідає за залучення депозитних коштів до ресурсної бази банку, є внутрішні чинники. Саме якісні особливості видів надання послуг, встановлення конкурентних цін на депозитні продукти, компетентний персонал, відповідальні клієнти та здійснені затрати в даному напрямку формують високі обсяги залучення депозитних коштів до ресурсної бази банку.

З метою ефективного здійснення депозитної політики банківська установа повинна встановити чітку послідовність дій в аспекті її розробки та функціонування. Відповідно до цього, нами була запропонована система етапів відтворення депозитної політики, котрі базуються на принципах економічної доцільності та узгодженості (рис.1.4).

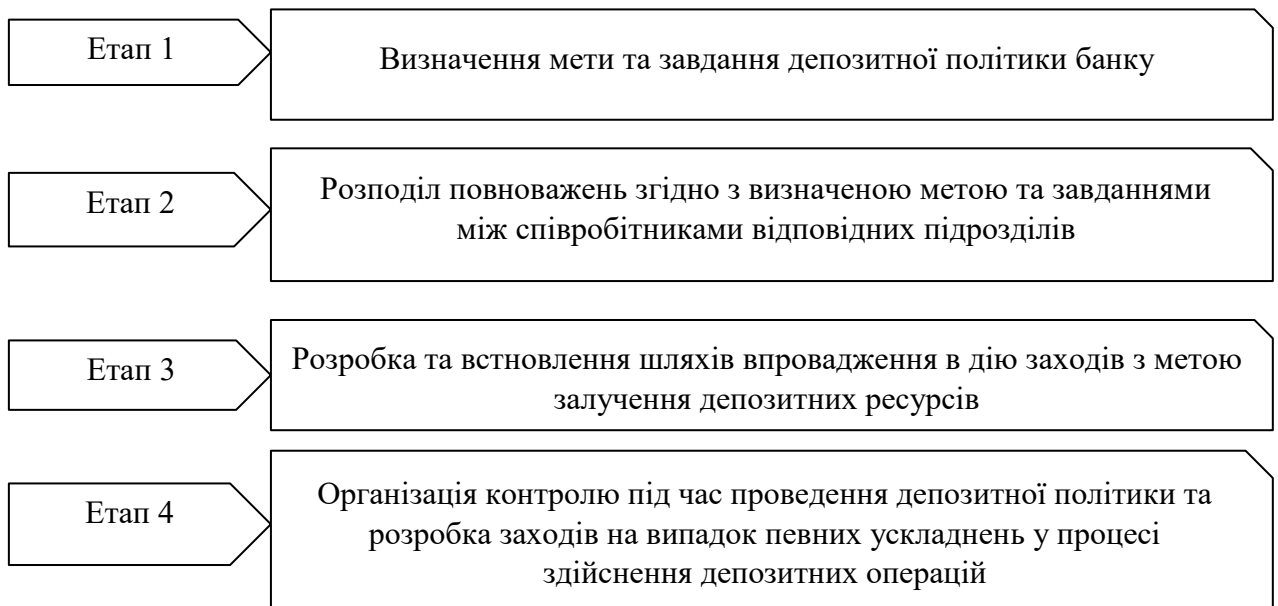

Рисунок 1.4 – Послідовність реалізації депозитної політики банку

[розроблено автором на основі 32-34]

На першому етапі реалізації депозитної політики при встановленні стратегії відбувається одночасне утворення загальної тактики, тобто встановлення головних завдань діяльності стосовно залучення грошових коштів у формі депозитних вкладів до зобов'язань банку. Поряд з цим головною ціллю депозитної політики банку є зведення витрат, які пов'язані з проведенням залучення коштів, також важливим є отримання прибутку від використання коштів вкладників. Також депозитна політика має бути спрямована на розширення асортименту депозитних, що у свою чергу гарантує успішне функціонування банківської [33].

Наступний етап має бути орієнтованим на встановлення підрозділів банку, яким привласнюються завдання стосовно залучення депозитних ресурсів та завдання щодо обслуговування депозитних операцій.

Саме на третьому етапі повинні визначатися заходи та системи, котрі мають застосовувати інструменти маркетингу з метою залучення коштів юридичних та фізичних осіб на депозитні рахунки методом прямої або прихованої реклами.

На останньому етапі реалізації депозитної політики повинен здійснюватися контроль, який спрямований на швидке та вчасне встановлення різниці між фактичним ефектом реалізації стратегії залучення депозитів до зобов'язань банку та плановим ефектом. Такий контроль має здійснюватися на основі законодавчої бази, внутрішніх нормативних документів установи та бути достовірним, своєчасним та повним.

Отже, в цілому саме депозит є основним джерелом формування ресурсної бази. Саме тому кожна банківська установа повинна розробляти депозитну політику на високому рівні менеджменту з метою становлення високої ефективності залучення депозитних ресурсів до зобов'язань банку.

2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ АТ «ОЩАДБАНК»

2.1 Аналіз ключових фінансових показників АТ "Ощадбанк"

На сьогодні АТ «Ощадбанк» є єдиним серед українських банків, котрий має закріплену законом державну гарантію збереження вкладів громадян та їх видачі за першою вимогою. Організаційно-правова форма ВАТ «Ощадбанк» – відкрите акціонерне товариство. Засновник банку – держава в особі Кабінету Міністрів[46].

В аспекті дослідження ключових показників діяльності банку нами було розглянуто динаміку активів (таблиця Б.1), зобов'язань (таблиця Б.2), капіталу банку та його фінансового результату.

Так, дані таблиці Б.1 свідчать, що за період з 01.01.2018 р. по 01.01.2020р. загальний обсяг активів банку збільшився на 18 415 887 тис. грн., темп приросту склав 6%. Збільшення загального обсягу активів відбувалося майже по всім складовим. Основними статтями, по яким відбулося зменшення були «Кошти клієнтів» (зменшились на 9 334 193 тис. грн.), «Кредити та заборгованість юридичних осіб» (знизилась на 13 053 616 тис. грн.). Основне збільшення відбулося за рахунок зростання «Грошових коштів та їх еквівалентів» на 199%, «Інших фінансових активів, що обліковуються за справедливою вартістю» на 16 810 974 тис грн, «Відстрочених податкових активів» на 129 468 тис. грн.

Протягом аналізованого спостерігаємо, що найбільшу питому вагу в активах АТ «Ощадбанк» займають кредити і заборгованість клієнтів – 25,18%, 23,21%, 20,73% станом на 01.01.2018 р., 01.01.2019р. та 01.01.2020р. відповідно, при цьому спостерігається зростання даної статті в абсолютних показниках. За період аналізу збільшились частки грошових коштів та їх еквівалентів з 4,15 % до 11,68%. За іншими статтями активів суттєвих змін в структурі не відбулося.

Аналіз зобов'язань АТ «Ощадбанк» свідчить, що за період з 01.01.2018 року по 01.01.2020 року загальний обсяг зобов'язань банку збільшився на 28 470 128,03 тис. грн. Темп приросту склав 14,04%. Зростання зобов'язань відбувалося відносно рівними темпами протягом аналізованого періоду.

Що стосується власного капіталу банку, то за весь період спостерігаємо значне зниження капіталу банку, адже за результатами 2019 року показник становив 19 194 682 тис.грн., що на 38% нижче за початковий період аналізу.

Розглянемо структуру капіталу в динаміці за 2017-2019 роки.

Таблиця 2.1– Структура капіталу банку за 2017-2019 роки, тис.грн
[побудовано автором на основі 41]

Показник	Сума, тис.грн.			Відхилення	Темп зростання,%
	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020		
Статутний капітал	43 722 720	49 472 840	49 472 840	5 750 120	13,15
Емісійні різниці	0	0	0	0	0,00
Незареєстрований статутний капітал	5 750 120	0	0	-5 750 120	-100,00
Інший додатковий капітал	0	0	0	0	0,00
Резервні та інші фонди банку	269 992	269 992	269 992	0	0,00
Резерви переоцінки	3 229 034	2 718 934	3 137 936	-91 098	-2,82
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-21 552 681	-33 919 051	-33 686 087	-12 133 406	56,30
Усього власного капіталу, тис.грн.	31 419 186	18 542 715	19 194 682	-12 224 504	-38,91

Протягом 2017 – 2019 років статутний капітал АТ «Ощадбанк» зріс на 13,5% за рахунок здійснення кожного року незареєстрованих внесків до статутного капіталу. Резервні та інші фонди банку протягом аналізованого періоду були незмінними, а резерви переоцінки знизились на 2,82%.

При дослідженні ключових показників діяльності банку важливим етапом є аналіз основних фінансових результатів (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Динаміка і структура фінансових результатів АТ «Ощадбанк» за 01.01.2018 – 01.01.2020р., тис.грн. [побудовано автором на основі 41]

Показник	Сума, тис.грн.			Відхилення	Темп зростання,%
	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020		
Процентні доходи	19 740 677	19 344 985	19 058 214	-682 462	-3,46
Комісійні доходи	4 001 099	5 307 577	6 443 848	2 442 749	61,05
Інші операційні доходи	160 183	380 094	493 398	333 215	208,02
Усього доходів	9 095 866	7 663 155	10 074 458	978 593	10,76
Процентні витрати	14 228 173	13 894 739	13 566 574	-661 599	-4,65
Комісійні витрати	1 302 785	1 842 092	2 240 349	937 564	71,97
Адміністративні та інші операційні витрати	7 132 826	11 236 200	9 922 474	2 789 648	39,11
Усього витрат	8 537 321	7 630 384	9 798 539	1 261 217	14,77

Аналіз доходів та витрат АТ «Ощадбанк» чітко показує тенденцію що на даний момент спостерігається в банківському секторі. При стрімкому рості витрат й майже незмінному доході виникає низька рентабельність, що негативно впливає на загальну тенденцію по всіх показниках таку ситуацію ми можемо спостерігати на кінець 2019 року.

Протягом аналізованого періоду процентний дохід мав тенденцію до зменшення на 3,46%, що в абсолютному значенні становить 682462 тис. грн..

За аналізований період процентні витрати також мали тенденцію до зменшення. Так, станом на 01.01.2020 їх обсяги в порівнянні з початковим роком знизилась на 661 599 тис. грн., що у відсотковому значенні становить 4,65%.

Комісійний дохід та комісійні витрати протягом аналізованого періоду мали тенденцію до зростання, так станом на 01.01.2020 в порівнянні з початковим періодом їх обсяги зросли на 61% та 72% відповідно.

Важливо відмітити, що протягом досліджуваного періоду банківська установа була прибутковою.

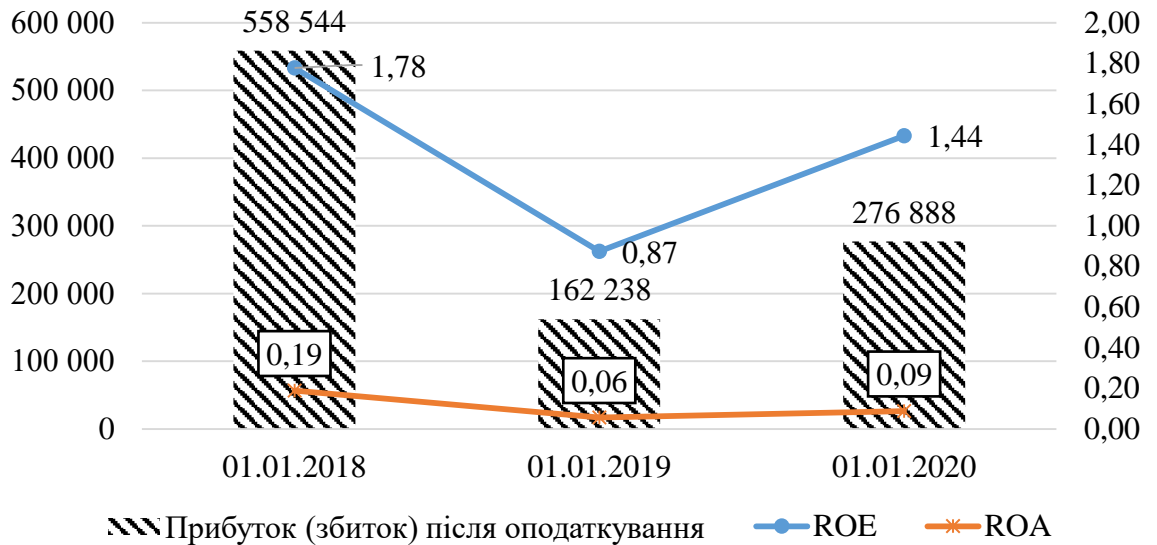

Рисунок 2.1 – Динаміка прибутку, рентабельності активів (ROA) та рентабельності капіталу (ROE) АТ «Ощадбанк» протягом 2017 – 2019рр.
[побудовано автором на основі 41]

Прибуток протягом аналізованого періоду мав тенденцію до зниження на 50%. Так станом на 01.01.2020 банк отримав прибуток у розмірі 276 888 тис. грн., який в порівнянні з попереднім роком є вищим.

Розглянемо особливості формування рентабельності активів та рентабельності капіталу на основі показників офіційних сайтів статистики НБУ.

З рисунка 2.1 спостерігаємо, що рентабельність діяльності АТ «Ощадбанк» протягом 2019 року була низькою. Низьке значення рентабельності з пов'язане було з незначним прибутком АТ «Ощадбанк» за результатами 2019 року. Відповідно, у 2017 році на 1 гривню капіталу АТ «Ощадбанк» припадало 0,0178 грн. прибутку, а у 2019 році – 0,0144 грн. прибутку. Також рентабельність активів виглядала наступним чином – на 1 гривню загальної суми активів банку в 2017 році припадало 0,0019 грн. прибутку, а вже в 2019 році – 0,0009 грн. прибутку.

Рентабельність показників активів та капіталу АТ «Ощадбанк» відносно знизилась, що в свою чергу відображає негативні аспекти та наявність низької ефективності діяльності банку.

Далі ми здійснили аналіз показників, що характеризують ефективність управління банком протягом 2015- 2017 року (рис.3.2).

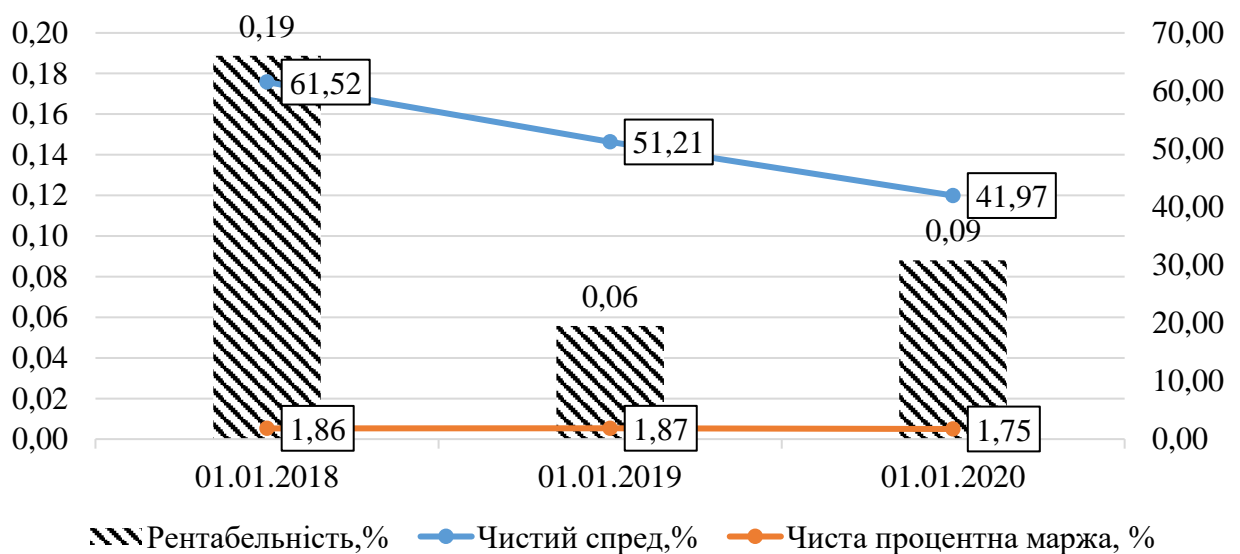

Рисунок 2.2 – Динаміка показників, що характеризують ефективність управління АТ «Ощадбанк» протягом 2017 – 2019 років, % [побудовано автором на основі 41]

Здійснивши аналіз показників ефективності діяльності АТ «Ощадбанк» протягом 2017 – 2019 року ми встановили, що коефіцієнт загального рівня рентабельності протягом аналізованого періоду коливається в межах 0,19 та 0,09 означає, що станом на 01 01 .2020 на 1 гривню доходів АТ «Ощадбанк» отримує 0,09 грн. прибутку

До того ж, чиста процентна маржа мала тенденцію до зниження і станом на 01.01.2020 року вона становила 1,75%% і означає що рівень дохідності активів від процентної різниці становить 1,75%

Також чистий серед мав тенденцію до зменшення і станом на 01.01.2020 вона становила 41,97 і означає що рівень дохідності активів від процентних

операцій протягом аналізованого періоду підвищився та процентні операції активів приносять лише 41,97% доходу до банку.

Можна дійти висновку, що ефективність діяльності АТ «Ощадбанк» протягом 2017 - 2019 року була досить позитивною та на кінець періоду досить стійкою, адже основні види діяльності банку – залучення коштів та надання кредитів приносять у 2019 року 9% прибутку.

2.2 Аналіз ресурсної бази АТ "Ощадбанк"

Головною складовою ресурсної бази досліджуваного банку є зобов'язання. Аналіз зобов'язань показав, що їх темп приросту склав 14,04%. Зростання зобов'язань відбувалося відносно рівними темпами протягом аналізованого періоду. Динаміка загального обсягу зобов'язань банку представлена на рисунку 2.3.

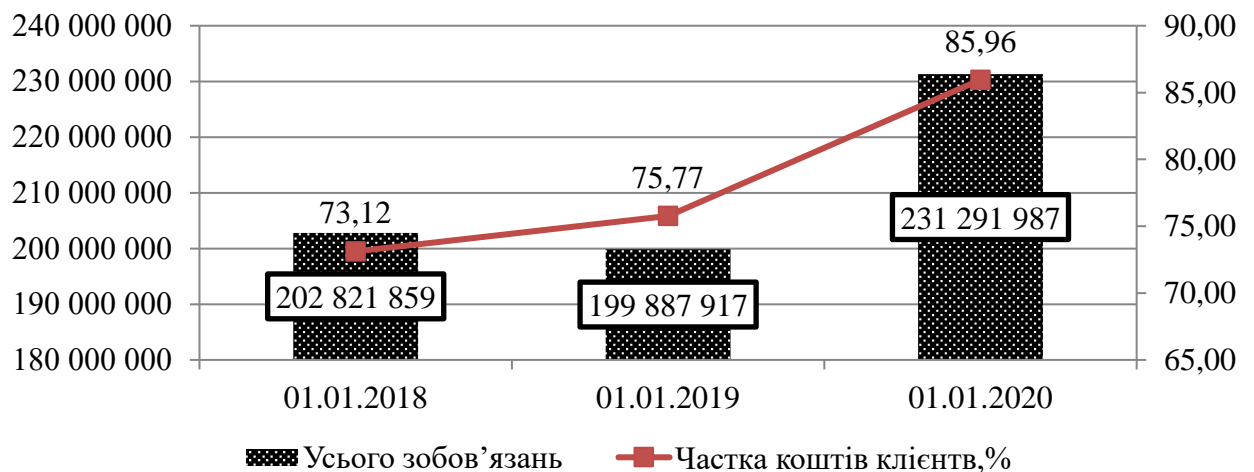

Рисунок 2.3 – Динаміка загального обсягу зобов'язань АТ «Ощадбанк» за період з 01.01.2018 року по 01.01.2020 рік, [побудовано автором на основі

Висхідна динаміка загального обсягу зобов'язань АТ «Ощадбанк» за період з 01.01.2018 року по 01.01.2020 року є позитивним аспектом його діяльності, що, в свою чергу, свідчить про розширення клієнтської бази установи.

Далі розглянемо більш детально динаміку та структуру зобов'язань банку (табл.А.2). З таблиці А.2 спостерігаємо, що протягом досліджуваного періоду зобов'язання мали тенденцію до зростання. Відповідно кошти фізичних осіб в пасивах банку на протязі досліджуваного періоду мали тенденцію до зростання на 21%, що у абсолютному значенні становило 18 244 703тис. грн.

Кошти юридичних осіб в АТ «Ощадбанк» протягом аналізованого періоду зросли на 35 619 725,14 тис. грн., що в порівнянні з даними станом на 01.01.2018 року більше на 76,6%.

Отже, можна дійти висновку, що кошти клієнтів в АТ «Ощадбанк» протягом 01.01.2018 – 01.01.2020 років зростали, що, на нашу думку, можна пояснити в першу чергу присутністю девальвації гривні. До того ж, слід додати, що кошти юридичних осіб протягом досліджуваного періоду певним чином витісняли кошти фізичних осіб. Адже, у структурі зобов'язань банку АТ «Ощадбанк» найвищу частку займають саме недепозитні джерела. Часка недепозитних ресурсів у зобов'язаннях банку протягом 01.01.2018 – 01.01.2020 років мала в цілому тенденцію до зниження на 6,26%, та на кінець періоду становила 38,55%.

Зміна інших складових була незначною не здійснила суттєвого впливу на загальну структуру зобов'язань АТ «Ощадбанк». Варто зазначити, що абсолютному значенні збільшилась стаття інші залучені кошти. Рівень субординованого боргу за досліджуваний період залишався відносно сталим.

Як показали дослідження, найбільшу частку в зобов'язаннях АТ «Ощадбанк» займають саме депозитні ресурси. Тому доцільно розглянути особливості формування депозитного портфелю банку.

Таблиця 2.3 – Динаміка і структура депозитного портфелю за видами АТ «Ощадбанк» за 01.01.2018 – 01.01.2020р., тис.грн. [побудовано автором на основі 41]

Стаття	Сума, тис.грн.			Темп росту,%	Питома вага, %		
	2017	2018	2019		2017	2018	2019
Строкові депозити	97327320	102054031	104784044	7,66	65,63	67,39	52,71
Рахунки до запитання	50974927	49393691	94024688	84,45	34,37	32,61	47,29
Всього депозитів	148302247	151447721	198808733	34,06	100,00	100,00	100,00

З таблиці 2.3 спостерігаємо, що протягом 2017 – 2019 років найбільшу питому вагу у структурі депозитного портфелю займали строкові депозити. Рахунки до запитання протягом аналізованого періоду зростали та у структурі депозитного портфелю та витісняли строкові депозити. Так, частка строкових депозитів у структурі депозитного портфелю АТ «Ощадбанк» протягом аналізованого періоду знизилася з 65% до 53%, відповідно участь у формуванні депозитного портфелю рахунків до запитання зросла з 34% до 47%. Така тенденція говорить про те, що клієнти банку все більше не ризикують розміщувати власні кошти на визначений строк та віддають перевагу розташуванню коштів до запитання.

В цілому депозитний портфель говорить про наявність у банку основи для її надійності, адже кошти клієнтів утворюють основну частину ресурсів банку. Серед коштів клієнтів вищу частину становили кошти фізичних осіб

Рисунок 2.4 – Динаміка структури коштів клієнтів АТ «Ощадбанк» за період з 01.01.2018 року по 01.01.2020 рік [побудовано автором на основі 41]

З рисунку 2.4 спостерігаємо, що кошти фізичних осіб у складі коштів клієнтів займали найвищу частку та станом на 01.01.2020 року займали 58,7% депозитного портфелю.

Далі, в ході дослідження формування ресурсної бази АТ «Ощадбанк», доцільно розглянути структуру депозитного портфелю банку за секторами економіки. Важливо відмітити, що звіт банку за 2019 рік відсутній, тому розглянуті показники за дев'ять місяців 2019 року.

Таблиця 2.4 – Динаміка і структура депозитного портфелю за секторами економіки АТ «Ощадбанк» за 01.01.2018 – 01.01.2020р., тис.грн. [побудовано автором на основі 41,42]

Показники, тис.грн.	2017		2018		вересень 2019	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Фізичні особи	87 070 089	57,9	95 557 361	62,0	100 194 022	61,9
Органи місцевого самоврядування	15 686 924	10,4	15 293 888	9,9	14 787 641	9,1
Нафтогазова та хімічна промисловість	12 149 110	8,1	6 788 589	4,4	11 638 874	7,2
Транспорт	5 350 608	3,6	2 449 479	1,6	3 550 387	2,2
Сільське господарство	4 600 963	3,1	4 970 426	3,2	5 687 475	3,5
Енергетика	4 573 208	3	6 038 121	3,9	6 407 333	4,0
Медіа та зв'язок	4 129 362	2,8	3 245 468	2,1	2 308 384	1,4
Послуги	3 593 491	2,4	4 182 812	2,7	3 311 031	2,0
Торгівля	3 241 478	2,2	5 192 493	3,4	2 992 524	1,8
Фінансові послуги	3 133 002	2,1	2 785 345	1,8	2 848 790	1,8
Гірничодобувна та металургійна промисловість	1 439 688	0,9	1 169 234	0,8	702 397	0,4
Будівництво та нерухомість	1 430 270	0,9	1 805 813	1,2	1 891 916	1,2
Машинобудування	1 022 791	0,7	1 059 840	0,7	684 512	0,4
Виробництво промислових та товарів народного споживання	762 859	0,5	716 706	0,7	791 896	0,4
Виробництво і переробка харчових продуктів та напоїв	566 186	0,4	659 240	0,4	678 049	0,4

Продовження таблиці 2.4

Видавнича діяльність	101 507	0,1	68 858	0,0	133 122	0,1
Інвестиційна діяльність	-	-	-	-	-	-
Інші	1 299 642	0,9	2 043 274	1,3	3329018	2,1
Всього рахунків клієнтів	148302247	100	151 447 721	100,0	161 937 371	100,0

З таблиці 2.4 спостерігаємо, що у депозитному портфелі банку найбільшу питому серед секторів економіки займали саме кошти фізичних осіб, їх частка у 2019 році склала 61,9%. Порівняно з іншими, досить вагому питому вагу складала депозити органів місцевого самоврядування – 9,1% у 2019 році та кошти нафтогазової та хімічної промисловості – 7,2% відповідно.

Також значну частку в депозитному портфелі займали кошти сільського господарства – 3,5% у 2019 році та кошти енергетичної промисловості – 4%. Решта галузей економіки розміщували кошти в незначних розмірах – від 2,2% до 0,1%.

Важливо відмітити, що обсяги депозитних джерел серед секторів економіки фізичних осіб зростали, а кошти органів місцевого самоврядування, депозити нафтогазової та хімічної промисловості та кошти транспортної галузі в структурі знижувались. При цьому спостерігається розширення в структурі депозитів секторів економіки галузі будівництва.

В цілому залучення депозитних ресурсів в АТ «Ощадбанк» здійснюється за допомогою депозитної політики банку. Провести оцінку ефективності залучення депозитної діяльності АТ «Ощадбанк» можливо за допомогою систематичності коефіцієнтів, таких як коефіцієнт депозитної бази (відображає долю депозитів у повному обсязі залучених банком ресурсів), коефіцієнт строкової депозитної бази (відображає, скільки гривень строкових депозитів припадає на 1 гривню залучених коштів), показник співвідношення коштів фізичних і юридичних осіб та коефіцієнт застосування депозитів (показує, який відсоток від загального обсягу депозитів розташований у кредитах) (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Показники ефективності залучення депозитних ресурсів АТ «Ощадбанк» протягом 2017 – 2019 років [побудовано автором на основі 41]

Показники	2017 р.	2018р.	2019р.	Відхилення
Коефіцієнт депозитної бази,%	73,1	75,8	86,0	12,8
Коефіцієнт строкової депозитної бази	0,5	0,5	0,5	0,0
Коефіцієнт співвідношення коштів фізичних і юридичних осіб	1,9	2,3	1,3	-0,6
Коефіцієнт використання депозитів	3,5	2,9	3,6	0,1
Коефіцієнт співвідношення депозитів і власного капіталу	4,7	8,2	10,4	5,6

З таблиці 2.5 видно, що коефіцієнт депозитної бази відображає долю депозитів у загальному обсязі зобов'язань, і дана частка суттєво збільшилась в 2019 р. до рівня 86% в порівнянні з 2017 роком – 73%.

Коефіцієнт строкової депозитної бази відображає, що у протягом досліджуваного періоду 0,5грн строкових депозитів припадає на 1 гривню залучених коштів. Також за період аналізу за цей період прослідковується зниження показника співвідношення коштів фізичних і юридичних осіб з 1,9 до 1,3. Коефіцієнт застосування депозитів відображає збільшення частки депозитів, розміщених у кредити з 3,5% у 2017 році до 3,6% у 2019 році. Коефіцієнт співвідношення депозитних коштів з власним капіталом банку відображає, що в 2019 році 10,4% депозитів можуть бути покритими за рахунок власних коштів банку, доцільно відміти, що причому даний показник за період аналізу зріс.

Таким чином, можна дійти висновку, що основна діяльність банку при формуванні ресурсів полягає у залученні депозитів юридичних та фізичних осіб. АТ «Ощадбанк» досить активно залучає ресурси населення в національній та іноземній валюті на строкові та поточні рахунки.

2.3 Проблеми та потенційні напрямки розширення ресурсної бази АТ "Ощадбанк" у сучасних економічних умовах

Основну частину ресурсної бази АТ «Ощадбанк» складають на сьогодні кошти залучені на депозитні рахунки банку. Саме зростання депозитної бази банку говорить про те, що фінансово-кредитна установа повинна постійно покращувати депозитну політику з метою розширення ресурсної бази банку.

Попередні дослідження надали змогу встановити наступні проблеми формування ресурсної бази в АТ «Ощадбанк»:

- збільшення обсягів депозитів на вимогу;
- підвищення частки депозитів юридичних осіб в коштах клієнтів, в тому числі депозитів до запитання;
- потенційна участь банку у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб.

Висока частка депозитів до запитання підвищує ризик втрати залучених ресурсів банку у непередбачуваний період, що є досить негативним для формування ресурсної бази банку. Адже, клієнт, забравши кошти з депозитного рахунку, можна сказати, зменшує обсяг ресурсів банку за рахунок вилучення власних коштів та відсотків за ними. Підвищення частки депозитів корпоративних клієнтів, в тому числі й депозитів до запитання, супроводжується підвищення ризику звуження ресурсної бази банку. Адже депозит корпоративного клієнта здебільшого має значно вищі розміри, в порівнянні з депозитом фізичної особи, відповідно його вилучення супроводжується вагомими витратами при виплаті відсотків та вагомим звуженням ресурсної бази банку.

Досить вагомою проблемою на сьогодні є можливе входження банку до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, що встановлюють та планують запровадити у середині 2020 року спільно Національний банк України та Міністерство фінансів. Даний фонд, у разі ліквідації банку, на основі законодавства гарантує повернення вкладів клієнтам на суму до 200 тисяч

гривень. На сьогодні, згідно чинного законодавства, АТ «Ощадбанк» разом із державою гарантують клієнтам, у разі ліквідації банку, повернення коштів клієнтам у 100% розмірі. Таким чином, перехід банку до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб досить суттєво вплине на довіру клієнтів банку та, на наш погляд, супроводжуватиметься вилученням вкладів фізичними особами. Так, як станом на 01.01.2020 року кошти фізичних осіб займали 58,7% (рис.2.4)., то можливе досить вагоме звуження ресурсної бази банку.

Важливо зауважити, що ресурсна база банку у сучасних умовах формується під впливом зовнішніх чинників. Тому в ході дослідження, за допомогою економіко-математичного моделювання встановимо як саме впливають деякі чинники на формування депозитного портфелю та ресурсної бази банку (табл.2.6).

Таблиця 2.6 – Вихідні дані для побудови факторної моделі впливу зовнішніх факторів на формування ресурсної бази АТ «Ощадбанку» [побудовано автором на основі 40, 43-44]

Рік	Середня % за депозитами(X1)	ІСЦ (X2)	ВВП, млрд. дол. США (X4)	Депозитний портфель, млн. грн. (Y1)	Ресурки банку, млн.грн. (Y2)
2017	8,8	114,4	112,2	148302	202822
2018	11,8	110,9	130,8	151448	199888
2019	12,3	107,9	158,9	198809	231292

Факторами зовнішнього впливу в даній моделі ми визначили ВВП, як показник фінансової стабільності країни; середню відсоткову ставку за депозитами, як головний індикатор функціонування ринку залучення депозитних ресурсів; індекс споживчих цін, як головний показник формування цін в країні. Результативними ознаками ми визначили власне обсяг ресурсної бази АТ «Ощадбанк» та обсяг депозитного портфелю банку, який, як показали попередні дослідження, утворює головну частину ресурсів банківської установи.

В ході проведення факторного аналізу нами було отримано наступні результати (табл.2.7).

Таблиця 2.7 – Результати проведених розрахунків залежності формування ресурсної бази АТ «Ощадбанк» від зовнішніх чинників впливу [узагальнено автором]

Фактор впливу	Рівняння регресії	Коефіцієнт детермінації, R ²	Коефіцієнт кореляції, r	Ступінь зв'язку
У – ресурси банку				
ВВП (X1)	$Y = 124185 + 650X$	0,77	0,88	Сильний
% ставка (X2)	$Y = 157855 + 4882X$	0,29	0,53	Середній
ІСЦ (X3)	$Y = 681835 - 4236X$	0,63	0,79	Сильний
У – депозитний портфель банку				
ВВП (X1)	$Y = 14787 + 1130X$	0,88	0,93	Сильний
% ставка (X2)	$Y = 60768 + 9624X$	0,42	0,65	Середній
ІСЦ (X3)	$Y = 1008167 - 7580X$	0,75	0,87	Сильний

Таким чином, з отриманих результатів проведених розрахунків залежності формування ресурсної бази АТ «Ощадбанк» від зовнішніх чинників впливу, ми встановили що існує сильний зв'язок між результативною ознакою та фінансовою стабільністю країни та рівнем цін. Відповідно за допомогою факторного дослідження вдалося встановити, що ВВП пояснює на 77% формування ресурсів банку, в тому числі на 88% становлення депозитного портфелю банку. Також було визначено, що Індекс споживчих цін на 63% пояснює формування ресурсів банку та, в тому числі на 75% сприяє утворенню депозитного портфелю банку. Також дослідження показало, що середня відсоткова ставка за депозитами в країні здійснює середній вплив на утворення ресурсної бази фінансово-кредитної установи. Так, динаміка відсоткових ставок в країні на 29% пояснює формування ресурсів АТ «Ощадбанк» та, відповідно, пояснює на 42% утворення коштів клієнтів банку.

Отже, з проведення факторного дослідження, вдалося встановити, що в цілому економічний стан країни здійснює досить вагомий вплив на формування ресурсної бази АТ «Ощадбанк».

В ході подальшого дослідження, з метою встановлення потенційних напрямків розширення ресурсної бази банку, нами було здійснене прогнозування ресурсної бази банку та депозитного портфелю установи за допомогою побудови лінії тренду.

При побудові однофакторної моделі залежності фактичних даних ресурсної бази банку та депозитів (y) від фактору часу (x) ми використовували щорічні дані протягом 2017-2019 років. Період обрано було короткий, з метою встановлення прогнозу на сучасному етапі економіки. Проектування лінії тренду здійснили за допомогою поліноміальної функцій, яка на 100%, в порівнянні з іншими моделями (лінійної, степеневі, логарифмічної, експоненціальної) пояснює формування ресурсної бази банку. Таким чином отримали наступні результати, відображені на рисунку.

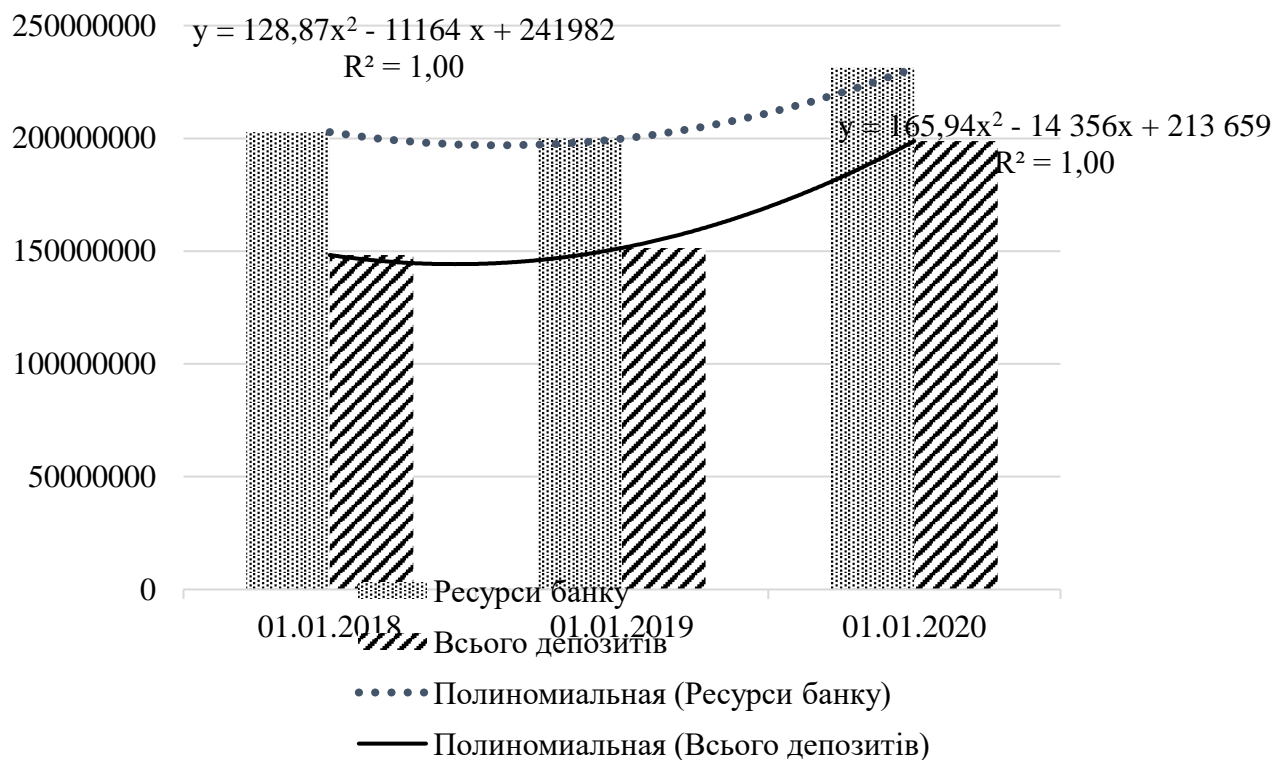

Рисунок 2.5 - Проектування лінії тренду ресурсів банку та депозитів протягом 2017 - 2019 років за допомогою поліноміальної функції, тис.грн.

[узагальнено автором]

Проектування лінії тренду ресурсів банку протягом 2017 – 2019 років за допомогою поліноміальної функції дало встановити, що фактор часу на 100% пояснює зміну ресурсної бази банку. Відповідно, прогнозування ресурсної бази банку за допомогою рівняння поліноміальної функції буде найбільш точним.

Рівняння регресії поліноміальної функції для ресурсної бази АТ «Ощадбанк» має наступний вигляд:

$$Y = 128,87X^2 - 11164 + 241982 \quad (2.1)$$

Підставивши значення X (1 рік) в рівняння регресії поліноміальної функції, отримали прогнозне значення ресурсної бази банку за результатами 2020 року – 241 971 млн.грн. Таким чином спостерігаємо, що прогнозується зростання ресурсної бази банку.

Рівняння регресії поліноміальної функції для депозитного портфелю АТ «Ощадбанк» має наступний вигляд:

$$Y = 165,94 X^2 - 14356 + 213659 \quad (2.2)$$

Підставивши значення X (1 рік) в рівняння регресії поліноміальної функції, отримали прогнозне значення депозитного портфелю банку за результатами 2020 року – 199 468 млн.грн. Таким чином спостерігаємо, що прогнозується зростання депозитів в банку.

Отже з проведеного прогнозування розвитку ресурсної бази банку, спостерігається її майбутнє розширення. Саме тому, з метою подальшого забезпечення розширення ресурсної бази, АТ «Ощадбанк» повинен працювати за наступними напрямками:

- звужувати обсяги депозитів до запитання та забезпечувати розширення обсягів строкових депозитів, що у свою чергу знизить ризик зниження ресурсної бази банку;

- підтримувати конкурентоздатність депозитної діяльності, що передбачає гнучкість асортиментної і цінової політики та адаптація окремих параметрів збуту до вимог клієнтів;

- залишити 100% гарантування вкладів фізичних осіб, що надасть змогу попередити масове вилучення ресурсів банку.

ВИСНОВКИ

Ознайомившись із сутністю зобов'язань банку, ми встановили, що це сукупність грошових коштів, котрі не є власністю банку та у свою чергу утворюють вимогу до активів установи, яка зобов'язує її за користування даними ресурсам в майбутньому сплатити визначену суму коштів у фіксований час за індивідуальною домовленістю.

В основному зобов'язання банку поділяють на залучені та запозичені. До залучених коштів відносяться залишки коштів на рахунках клієнтів та власне самі депозити банку. Запозичені кошти банку складаються з позик від НБУ, міжбанківських ресурсів, кредиторської заборгованості від фінансово-господарської діяльності та боргових цінних паперів.

Основним джерелом формування ресурсної бази банку є залучення різноманітних депозитів (коштів клієнтів), котрі в основному формують більше 50% зобов'язань банків. Банківська установа залучає депозити клієнтів як на вимогу клієнта, так і на визначений строк. Найбільш стійким ресурсом вважаються саме строкові депозити юридичних осіб, адже в першу чергу це високі обсяги коштів, а по-друге залучені вони на встановлений строк і попереднього вилучення не передбачають.

Саме зобов'язання банку є невід'ємною складовою його функціонування, адже саме вони забезпечують його ліквідність, фінансову стійкість, платоспроможність та конкурентоздатність.

До того ж, дослідження надало змогу встановити, що депозит – це основна частина грошових коштів, котрі банківська установа залучила до ресурсів з метою забезпечення платоспроможності та ліквідності установи на умовах повернення та сплати відсотку вкладнику за їх розміщення.

При формуванні зобов'язань банку з депозитних джерел досить вагомую роль відіграє депозитна політика банку. Депозитна політика – це сукупність заходів та дій банку, які спрямовані на залучення депозитних ресурсів до

зобов'язань банку на умовах їх повернення та система впровадження ефективного використання даних залучених коштів. Тобто саме депозитну політику можна вважати як основу управління зобов'язаннями банку.

Саме депозит є основним джерелом формування ресурсної бази. Саме тому кожна банківська установа повинна розробляти депозитну політику на високому рівні менеджменту з метою становлення високої ефективності залучення депозитних ресурсів до зобов'язань банку.

Аналіз ключових показників діяльності АТ «Ощадбанк» надав змогу встановити, що ефективність діяльності АТ «Ощадбанк» протягом 2017 - 2019 року була досить позитивною та на кінець періоду досить стійкою, адже основні види діяльності банку – залучення коштів та надання кредитів приносять у 2019 року 9% прибутку.

Аналіз ресурсної бази досліджуваної установи показав, що основна діяльність банку при формуванні ресурсів полягає у залученні депозитів юридичних та фізичних осіб. АТ «Ощадбанк» досить активно залучає ресурси населення в національній та іноземній валюті на строкові та поточні рахунки. Також банківська установа пропонує власним клієнтам відкривати депозитні рахунки з змогою поповнення депозиту та з виплатою відсотків щомісячно, щоквартально або в момент закриття та з змогою віднесення відсотків до головної суми депозиту.

Дослідження особливостей управління зобов'язаннями АТ «Ощадбанк» показало, що основними проблемами формування ресурсної бази установи є збільшення обсягів депозитів на вимогу; підвищення частки депозитів юридичних осіб в коштах клієнтів, в тому числі депозитів до запитання; потенційна участь банку у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб.

Так, висока частка депозитів до запитання підвищує ризик втрати залучених ресурсів банку у непередбачуваний період, що є досить негативним для формування зобов'язань банку. При тому, на сьогодні, згідно чинного законодавства, АТ «Ощадбанк» разом із державою гарантують клієнтам, у разі ліквідації банку, повернення коштів клієнтам у 100% розмірі. Таким чином,

перехід банку до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб досить суттєво вплине на довіру клієнтів банку та, на наш погляд, супроводжуватиметься вилученням вкладів фізичними особами, адже учасники фонду при банкрутстві установи отримають вклади 200 тис.грн.

З проведення факторного дослідження, вдалося встановити, що в цілому економічний стан країни здійснює досить вагомий вплив на формування ресурсної бази АТ «Ощадбанк».

Також, з проведеного прогнозування розвитку ресурсної бази банку, спостерігається її майбутнє розширення. Саме тому, з метою подальшого забезпечення розширення ресурсної бази, АТ «Ощадбанк» звужувати обсяги депозитів до запитання та забезпечувати розширення обсягів строкових депозитів, що у свою чергу знизить ризик зниження ресурсної бази банку; підтримувати конкурентоспроможність депозитної діяльності, що передбачає гнучкість асортиментної цінової політики та адаптація окремих параметрів збуту до вимог клієнтів та залишити 100% гарантування вкладів фізичних осіб, що надасть змогу попередити зменшення зобов'язань банку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Примостка Л.О. Банківська система. *Підручник*. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2004. — 468 с.
2. Прасолова С.П. Банківські операції. *Навч. посібник*. - К.: Центр навчальної літератури, 2013 - 568с
3. Тарасевич Н.В. Фінансовий менеджмент у банках. *Навчальний посібник для студентів V курсу всіх форм навчання спеціальності —Банківська справа*. 2008р. – 182 с.
4. Циганюк Д.Л. Аналіз банківської діяльності. *Конспект лекцій*.
URL:
http://banking.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/banking/discip/abd/2017/Lekcii_abd_f_17.pdf
5. Економічна сутність зобов'язань банку, завдання аналізу та його інформаційна база. *Аналіз банківської діяльності*. URL:
<https://buklib.net/books/23262/>
6. Рефінансування. *Глосарій банківської термінології НБУ*. URL:
https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123604&cat_id=123320
7. Аналіз зобов'язань банку. *Конспект лекцій*. URL:
<http://banking.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/banking/discip/abd/Тема3.pdf>
8. Ткачук Н.О. Субординовані зобов'язання як джерело поповнення капіталу банків. URL:
<http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/19007/1/%D0%A2%D0%BA%D0%B0%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%9D..pdf>
9. Бобрик М.М. Финансовая устойчивость коммерческого банка. *Банковское дело*. № 8. 2011. С. 32–35.
10. Волошко І.В. Завдання фінансової стратегії банку. URL:
<http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/10635>

11. Дзюблюк О.В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи. *Монографія*. Тернопіль, 2009. 316 с.
12. Карчева Т.Г., Карчева О.Я. Ефективне управління активами і пасивами – необхідна умова фінансової стійкості банку URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1502/15sovuai.pdf>
13. Литвинюк О.В. Необхідність формування сучасного механізму управління активами та пасивами банківських установ. *Вісник Одеського національного університету. Економіка..* URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2013_18_1\(1\)_51](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2013_18_1(1)_51)
14. Добровольська О.В. Оцінка депозитних зобов'язань комерційного банку. URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2018/5_10_uk/61.pdf
15. Д'яконова І. І. Теоретичні аспекти і класифікація депозитних ресурсів комерційних банків. *Сталий розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал*. № 1' (11). 2012. с. 286—289.
16. Довгань Ж.М. Ресурси комерційного банку: формування та управління. *Дисертація. Київський національний університет імені Тараса Шевченка*. К., 2000. 19 с.
17. Землячов С.В. Питання залучення депозитних ресурсів вітчизняними і закордонними комерційними банками. *Вісник Київського національного університету ім. Т.Шевченко. Серія Економіка*. 2001. № 48. 49—52 с..
18. Кутідзе Л. Структура залучення фінансових ресурсів комерційним банком: деформація під впливом світової фінансової кризи. *Економічний простір*. 2009. № 23/2. с. 131— 139.
19. Кучеренко С.А. Депозитна політика банку та основні напрями її реформування. *БізнесІнформ*. № 6. 2013. с.342-345.
20. Луців Б. Особливості ресурсного забезпечення комерційних банків України. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2012. №2. с. 89—102.

21. Васюренко, О. В. Управління залученням ресурсів у комерційних банках. *Фінанси України*. 2000. № 11. с. 12–16.
22. Андрушків, Т. Депозитна політика комерційного банку та напрями її вдосконалення. *Українська наука: минуле сучасне, майбутнє*. 2012. № 17. с.3–13.
23. Еш С.М. Депозитна політика комерційного банку та напрями її вдосконалення в умовах економічної кризи. *Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 79-ї міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, (15–16 квітня 2013 р.)*. К.: НУХТ, 2013. Ч. 4. с. 212–213.
24. Олексенко М. В. Депозитна політика комерційних банків України на сучасному етапі. URL: <http://old.bumib.edu.ua/sites/default/files/visnyk/31-4-16-2011.pdf>
25. Бартош О.М. Депозитна політика банку та основні етапи її формування. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2008. №3. с.97-101.
26. Дребот Н.П. Стратегічне управління. *Навчальний посібник*. Львів : ЛБІ НБУ, 2005. с.150.
27. Кириленко В. Депозитна політика комерційного банку. *Банківська справа*. 2005. № 2. с. 28.
28. Кичко І.І. Захист депозитів населення / І.І. Кичко, Н.В. Шар-каді // *Фінанси України*. – 2006. – № 2.
29. Козьменко С.М. Стратегічний менеджмент банк. *Навчальний посібник*. Суми : Університетська книга, 2003. с. 374.
30. Рисін В.В. Залучення заощаджень населення фінансовими посередниками. *Монографія*. Львів : ЛБІНБУ, 2005. с.213.
31. Маслова Н.О., Песляк О.І. Актуальні проблеми та перспективи депозитної діяльності банків на ринку роздрібних. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/fkd/2011_1/part1/8.pdf.

32. Ємець В. А. Характеристика депозитної політики банків України на сучасному етапі URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4045/>
33. Світлична О . І Сутність депозитної політики банків. URL: http://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2013/Economics/1_137904.doc.htm
34. Чумак Ю. Депозитна політика URL:: http://kneu.edu.ua/userfiles/Credit_Economics_Department/KMBD/slides/2013/Chumak.pdf
35. Про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними та фізичними особами. *Положення, затверджене постановою Правління НБУ від 3 грудня 2003 р. № 516.* URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
36. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб. *Закон України № 4452-VI від 23.02.2012.* URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.
37. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках. *Постанова НБУ № 481 27.12.2007.* URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0048-08>.
38. Тертична, Н.В. Удосконалення механізму формування депозитної політики комерційних банків України URL: <http://archive.nbuv.gov.ua>.
39. Волохата, В.Є. Роль депозитної політики в управлінні ресурсами банку. *Вісник НТУ «ЧПІ».* 2012. № 58 (964). с. 38–46.
40. Офіційний сайт Державного комітету статистики URL: – <http://www.ukrstat.gov.ua>
41. Основні показники діяльності банків в Україні. *Національний банк України.* URL: <http://www.bank>.
42. Офіційний сайт АТ «Ощадбанку» URL: <https://www.oschadbank.ua>
43. Глобальний аналіз базових макроекономічних показників України (2017–2019 рр.) URL: <http://publicaudit.com.ua/reports-on-audit/globalnyj-analiz-bazovyh-makroekonomichnyh-pokaznykiv-ukrayiny-2017-2019-rr/>

44. Сердюк О. О. Формалізація факторів, що впливають на інфляційні процеси: вітчизняний аналіз. URL: <http://bulletin.uabs.edu.ua/store/eco/1bee44033ee896490f938772a58352b5.pdf>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ БАНКУ

Таблиця А.1 - Ієрархічна класифікація залучених ресурсів зосереджених на депозитних рахунках , [побудовано автором на основі 9-21]

№ з/п	Класифікаційна ознака	Факторне навантаження (кількість авторів, які виділяють класифікаційну ознаку)	Види депозитів
2	За строками використання коштів	100 (17)	- депозити до запитання
			- строкові депозити (овернайт, короткострокові, довгострокові)
			- накопичувальні депозити
			- умовні депозити
1	За категорією вкладників (клієнтів)	82,4 (14)	- депозити банків
			- депозити небанківських фінансових установ
			- депозити за рахунок бюджетних коштів
			- депозити суб'єктів господарювання
			- депозити фізичних осіб
			- депозити кредитних установ
6	За способом юридичного оформлення	70,6 (12)	- депозити, що оформляються договором банківського рахунку
			- депозити, що оформляються договором банківського вкладу (депозиту) з видачею ощадної книжки
			- депозити, що оформляються договором банківського вкладу (депозиту) з видачею ощадного (депозитного) сертифіката
			- депозити, що оформляються договором банківського рахунку або вкладу (депозиту) з видачею платіжної картки
			- депозити, що оформляються договором банківського вкладу (депозиту) з видачею платіжної картки
4	За валютою, у якій номіновано депозит	41,2 (7)	- депозити у національній валюті
			- депозити у іноземній валюті (у неконвертованій валюті, у вільно конвертованій валюті)
			- мультивалютні депозити
			- депозити в банківських металах

Продовження таблиці А.1

13	За формою визначення власника депозиту	29,4 (5)	- іменні депозити
			- депозити на пред'явника
3	За формою грошового обігу	29,4 (5)	- готівкові депозити
			- безготівкові депозити
7	За видами відсотків, що сплачуються	17,6 (3)	- депозити з фіксованою процентною ставкою
			- депозити з плаваючою процентною ставкою
11	В залежності від цільового призначення	17,6 (3)	- гарантійні депозити
			- дохідні депозити
14	За ознакою резидентності	17,6 (3)	- депозити резидентів
			- депозити нерезидентів
15	За можливістю капіталізації	17,6 (3)	- депозити з простими відсотками
			- депозити зі складними відсотками
5	За економічним змістом (сутністю)	11,8 (2)	- активні депозити (розміщені)
			- пасивні депозити (залучені)
8	За умовою виплати відсотків	11,8 (2)	- депозити, відсотки за якими сплачуються авансом
			- депозити, відсотки за якими сплачуються періодично
			- депозити, відсотки за якими сплачуються в кінці терміну
9	За критерієм платності	11,8 (2)	- дешеві депозити
			- дорогі депозити
			- безкоштовні депозити
10	За умовами вкладання та вилучення коштів	11,8 (2)	- депозити без можливості поповнення та часткового зняття коштів
			- депозити без можливості поповнення
			- депозити з можливістю поповнення
			- депозити з можливістю поповнення та часткового зняття коштів
12	За формою вилучення депозиту/нарахованих відсотків]	11,8 (2)	- безумовні депозити
			- умовні депозити
16	За рівнем стабільності	11,8 (2)	- найбільш стабільні депозити
			- стабільні депозити
			- нестабільні депозити
17	За розміром депозиту	5,9 (1)	- великі депозити
			- середні депозити
			- малі депозити

Продовження таблиці А.1

18	За призначенням депозиту	5,9 (1)	- будівельні депозити
			- інвестиційні депозити
			- депозити за трастовими операціями
			- різдвяні депозити
			- відпускні депозити
			- пенсійні депозити
			- депозити, присвячені життєвим подіям
			- депозити на дітей
19	За секторами економіки	5,9 (1)	- депозити фінансових корпорацій
			- депозити нефінансових корпорацій
			- депозити органів державного управління та підвідомчих їм некомерційних Організацій
			- депозити домашніх господарств
			- депозити некомерційних організацій
			- депозити некомерційних організацій
20	За складністю управління	5,9 (1)	- легко керовані
			- важко керовані

Таблиця А.2 – Наукові підходи до сутності поняття «Депозитна політика», [побудовано автором на основі 23-30]

Автор	Тлумачення поняття
Еш С. М. [23]	система заходів банку із формування портфеля депозитних послуг, різноманітних форм і методів здійснення цих заходів, визначення його конкурентних позицій на даному сегменті ринку та забезпечення стійкості і надійності ресурсної бази
Олексенко М. В. [24]	це комплекс заходів з формування депозитного портфеля, а також багатоманітні форми та методи щодо реалізації на ринку депозитних вкладів
Дребот Н.П. [25]	стратегія і тактика банку при здійсненні ним діяльності щодо залучення ресурсів на зворотній основі, а також при організації й управлінні депозитним процесом.
Кириленко В.І [26]	стратегія і тактика банку при здійсненні його діяльності щодо залучення ресурсів із метою повернення, а також при організації та управлінні депозитним процесом
Кичко І.І. [27]	депозитна політика у вузькому значенні поєднує в собі дії, які направлені на задоволення потреб банку в ліквідності шляхом активного пошуку та залучення коштів, зокрема і запозичених
Козьменко С.М.. [28]	депозитна політика банку у вузькому сенсі є складовою кредитної політики
Рисін В.В. [29]	комплекс заходів щодо формування асортименту високоякісних депозитних послуг, різноманітних форм і методів залучення коштів з метою забезпечення стійкості та надійності депозитної бази для забезпечення конкурентних переваг банку на фінансовому ринку
Аванесова Н.Е [30]	це стратегія і тактика формування ресурсної бази за допомогою залучення оптимального обсягу коштів через продаж депозитних продуктів.

ДОДАТОК Б
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ АТ «ОЩАДБАНК»

Таблиця Б.1 - Динаміка активів АТ «Ощадбанк» протягом 2017-2019 років , [побудовано автором на основі 41]

Показник	Сума, тис.грн.			Питома вага, %			Абсолютний приріст, тис. грн..		
							в порівнянні з попереднім роком		за період аналізу
	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	2015	2016	
Грошові кошти та їх еквіваленти	12284730	10634527	36723642	4,15	3,65	11,68	-1 650 203	26 089 115	24 438 912
Кошти обов'язкових резервів банку в НБУ	0	0	0	0,00	0,00	12,27	0	0	0
Торгові цінні папери	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0
Інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	21767424	41591932	38578398	7,36	14,29	12,27	19 824 508	-3 013 534	16 810 974
Кошти в інших банках, усього	16732798	10008487	18269802	5,66	3,44	5,81	-6 724 311	8 261 315	1 537 004
Резерви під знецінення коштів в інших банках	-4542619	-4602240	-4026024	-1,54	-1,58	-1,28	-59 621	576 216	516 595
Кредити та заборгованість клієнтів, усього	74502538	67543176	65168344	25,18	23,21	20,73	-6 959 361	-2 374 832	-9 334 193
кредити та заборгованість юридичних осіб, усього	70657583	62131361	57603966	23,88	21,35	18,33	-8 526 222	-4 527 395	-13 053 616
резерви під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів	-50425256	-60109075	-54162429	-17,04	-20,66	-17,23	-9 683 819	5 946 646	-3 737 173
кредити та заборгованість фізичних осіб, усього	3844955	5411816	7564378	1,30	1,86	2,41	1 566 861	2 152 562	3 719 423
резерви під знецінення кредитів та заборгованості клієнтів	-3202411	-3532290	-3317611	-1,08	-1,21	-1,06	-329 880	214 679	-115 200
Цінні папери в портфелі банку на продаж	72901636	57161708	37849318	24,64	19,64	12,04	-15 739 928	-19 312 390	-35 052 318
у тому числі резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	-314358	-813395	-136736	-0,11	-0,28	-0,04	-499 037	676 660	177 623
Цінні папери в портфелі банку до погашення	25202757	17836599	36809511	8,52	6,13	11,71	-7 366 158	18 972 912	11 606 754

Продовження таблиці Б.1

у тому числі резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	-753	-370641	-63656	0,00	-0,13	-0,02	-369 888	306 985	-62 903
Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	24800	24800	24800	0,01	0,01	0,01	0	0	0
Інвестиційна нерухомість	0	796869	809070	0,00	0,27	0,26	796 869	12 201	809 070
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	294694	267324	270256	0,10	0,09	0,09	-27 369	2 931	-24 438
Відстрочений податковий актив	25586	269730	155054	0,01	0,09	0,05	244 144	-114 677	129 468
Основні засоби та нематеріальні активи	7614578	8953527	9965799	2,57	3,08	3,17	1 338 949	1 012 271	2 351 221
Інші фінансові активи	1067489	1449346	3575922	0,36	0,50	1,14	381 857	2 126 576	2 508 433
у тому числі резерви під інші фінансові активи	-3153260	-3152339	-2102464	-1,07	-1,08	-0,67	921	1 049 875	1 050 796
Інші активи	1822016	1892606	2286754	0,62	0,65	0,73	70 590	394 148	464 738
у тому числі резерви під інші активи	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0
Усього активів	295879702	291010612	314295589	100,00	100,00	100,00	-4 869 090	23 284 977	18 415 887

Таблиця Б.2– Динаміка зобов'язань АТ «Ощадбанк» протягом 2017 – 2019 років, [побудовано автором на основі 41]

Стаття	Сума, тис.грн.			Темп росту,% за період	Питома вага, %		
	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020		01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020
Кошти банків	8414105	6382454	4237333	-49,64	4,15	3,19	1,83
Кошти клієнтів	148302247	151447721	198808733	34,06	73,12	75,77	85,96
кошти юридичних осіб, усього	46462991	41576478	82082716	76,66	22,91	20,80	35,49
кошти юридичних осіб на вимогу	30669162	26797411	66638635	117,28	15,12	13,41	28,81
кошти фізичних осіб, усього	86568072	94820716	104812775	21,08	42,68	47,44	45,32
кошти фізичних осіб на вимогу	20305765	22596280	27386053	34,87	10,01	11,30	11,84
Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Інші залучені кошти	34869093	34787028	18554034	-46,79	17,19	17,40	8,02
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Відстрочені податкові зобов'язання	559155	399867	524848	100,00	0,28	0,20	0,23
Резерви за зобов'язаннями	72010	311095	526697	631,43	0,04	0,16	0,23
Інші фінансові зобов'язання	2262359	10491908	4997516	120,90	1,12	5,25	2,16
Інші зобов'язання	439427	637213	1180186	168,57	0,22	0,32	0,51
Субординований борг	2903463	2879790	2462640	-15,18	1,43	1,44	1,06
Усього зобов'язань	202821859	199887917	231291987	14,04	100,00	100,00	100,00

